

Smart Gjøvik

Ordfører- og kommunedirektørmøte
hos Statsforvalteren i Innlandet

April 2021

GJØVIK KOMMUNE

Pål Godard, Programleder Smart Gjøvik

Hva er en smartby egentlig?

Smarte byer og lokalsamfunn setter innbyggerne i sentrum, og tar i bruk ny teknologi, innovative metoder, samarbeid og samskaping for å bli mer bærekraftige, attraktive, produktive og tilpasningsdyktige.

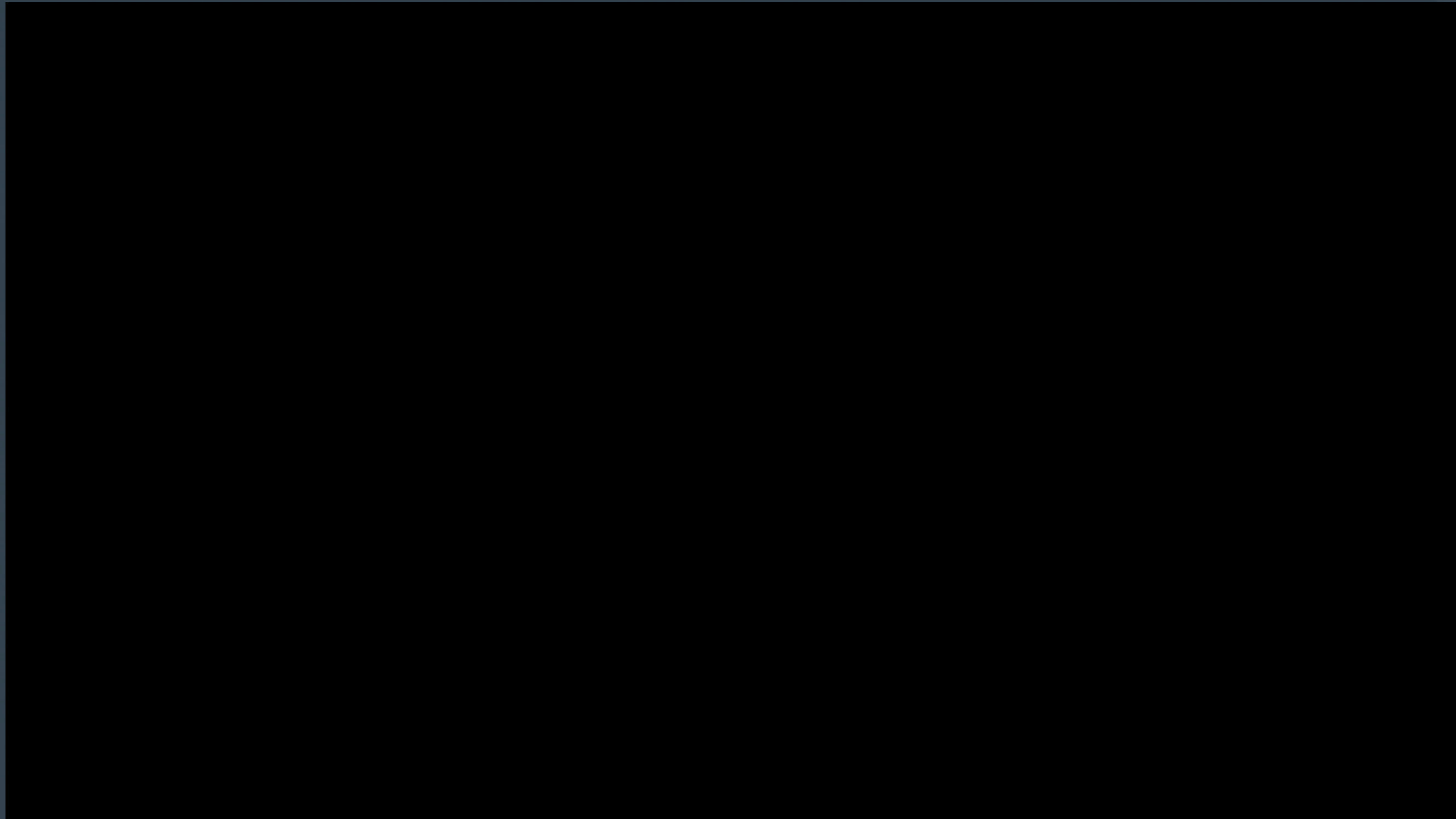
- Nasjonalt veikart for smarte og bærekraftige byer og lokalsamfunn, 2019

Hva er Smart Gjøvik?

- ▶ Satsing på smart og kreativ bruk av data og teknologi for å realisere vår visjon om: *«Universitetsbyen Gjøvik – ledende på bærekraftig vekst og utvikling»*
- ▶ Et smartby-program for både bygd og by
- ▶ En overbygning for allerede gjennomførte, påstartede og nye prosjekter
- ▶ Prosjekter som styres mot effektmål og innovative løsninger innen klima, miljø eller ressursbruk

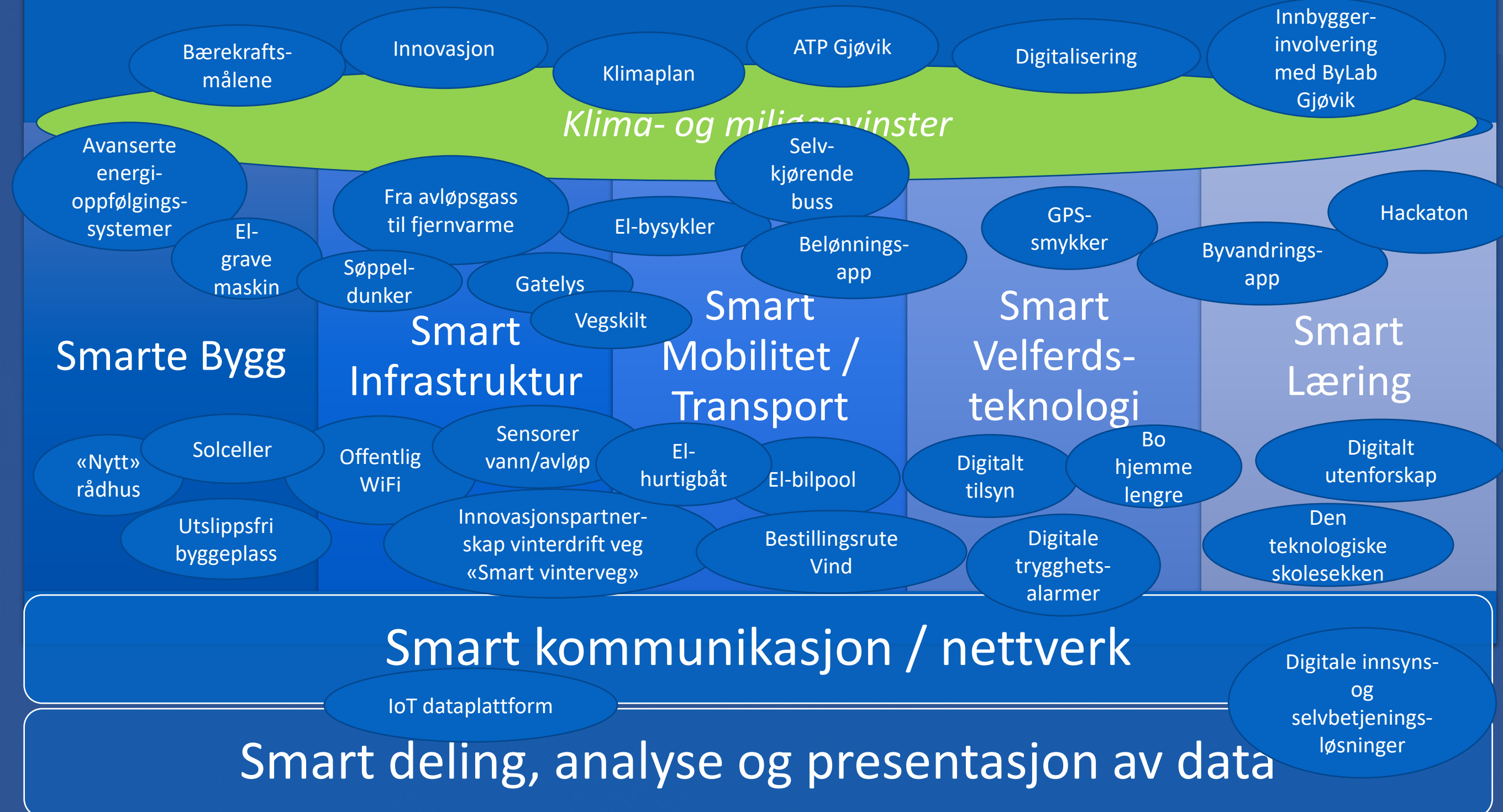

Vi har vært smarte lenge i Gjøvik...

Direktelenke til video: <https://vimeo.com/328414632>

Smart Gjøvik-programmet

Utvalgte prosjekter

Klima- og miljøperspektiv

GJØVIK KOMMUNE

Case: Nye Biri omsorgssenter

- ▶ Klimanøytral anleggsdrift på byggeplassen
- ▶ Redusert CO2-avtrykk for selve bygget
- ▶ Energieffektiv og klimavennlig driftsfase
- ▶ Nettside:
<https://www.gjovik.kommune.no/satsningso mrader-og-pagaende-prosjekter/pagaende-prosjekter/biri-omsorgssenter.3731.aspx>

Prosesen frem til byggestart

Bakteppet

- Politisk trykk for miljøvennlige løsninger
- Krav i Klima- og energiplan til passivhus-standard
- Finansieringsmulighet el-gravemaskin

Kartlegging tiltak

- Konsulentrapport som pekte på alle mulige klima- og miljøtiltak som kunne være effektive i tillegg
- Forstudien pekte spesielt på massivtre

Offentlig anskaffelse

- Totalentreprise
- Pris- og designkonkurranse
- Absolutte krav var trebygg over bakken og passivhus-standard
- Øvrige tiltak lagt inn som opsjoner (Alle unntatt 1 utløst)
- Krav til CO2-regnskap

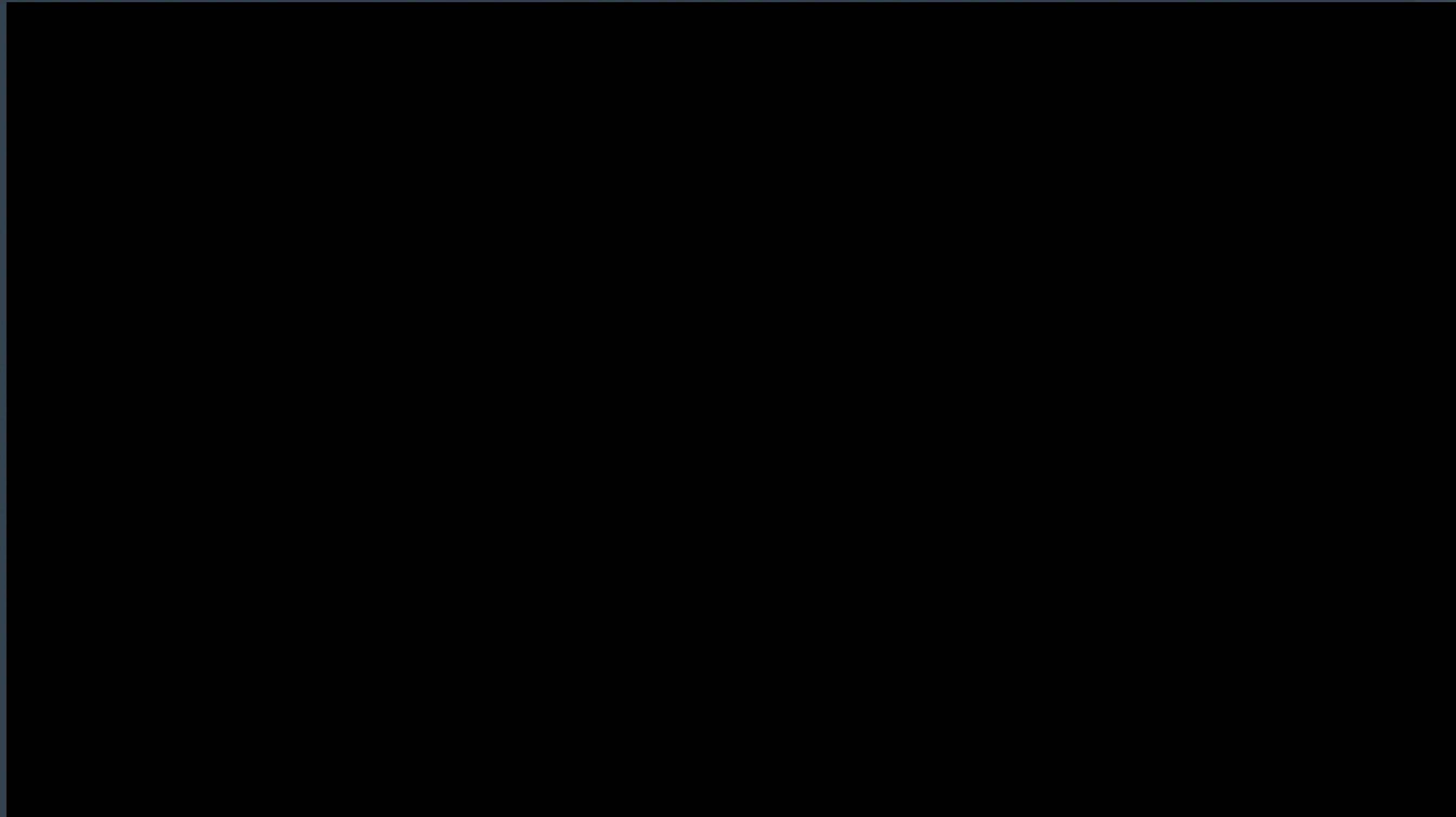

Tiltak - byggeplassen

- ▶ Elektrisk gravemaskin
(Støttet med 1 mill fra Miljødirektoratet)
- ▶ Elektrisk tårnkran
- ▶ Drivstoff øvrige anleggsmaskiner
(Diesel → biodiesel)
- ▶ Byggeperiode tilpasset årstidene
→ slipper opptining og oppvarming
- ▶ Oppvarming av byggeplassen med el.
- ▶ Kun el-verktøy
- ▶ Gjenbruk utgravde masser
- ▶ Antatt klimagevinst er 167 000 kg CO₂-ekvivalenter

El-gravemaskin på Biri omsorgssenter

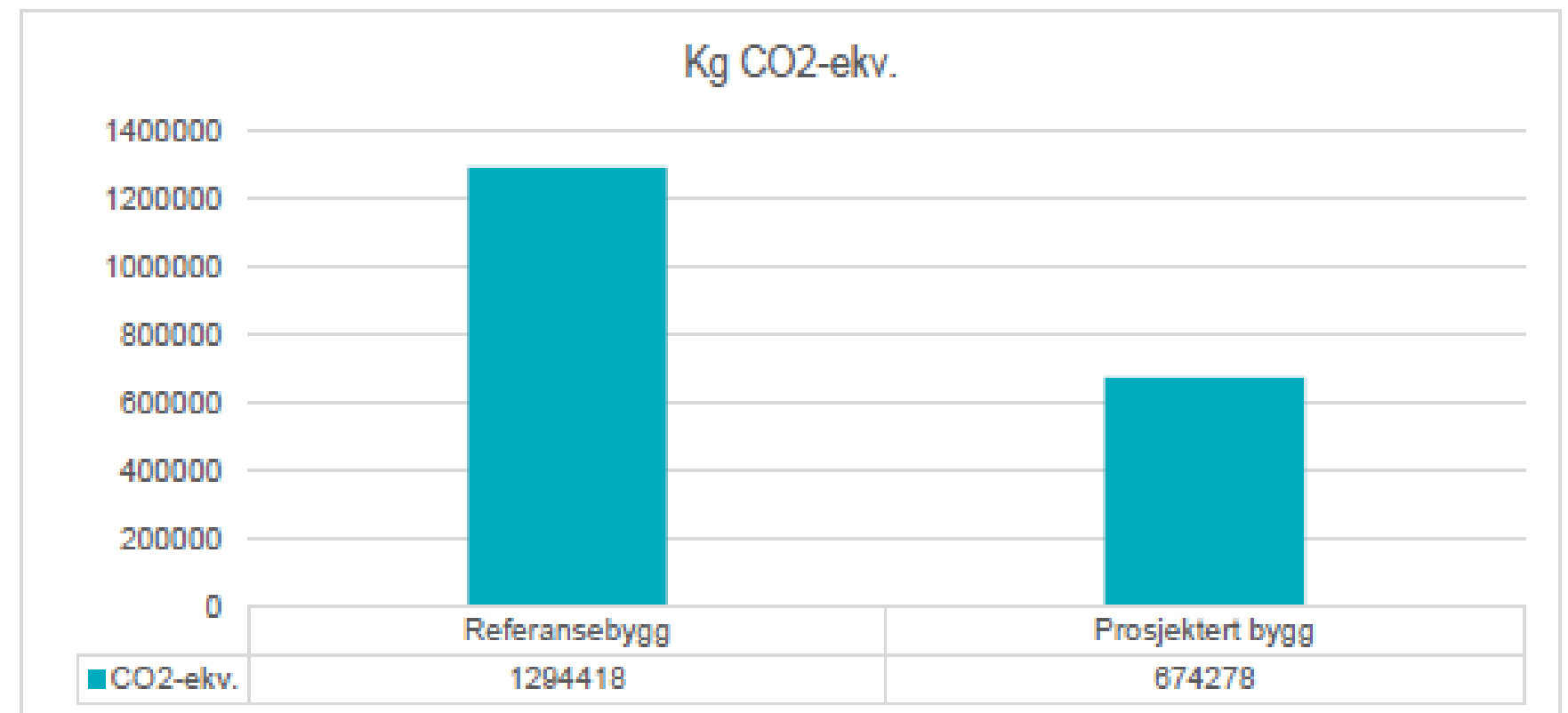
Direktelenke til video: <https://vimeo.com/339985243>

Tiltak - bygget

- ▶ Passivhus-standard
- ▶ Materialvalg
 - ▶ Massivtre
 - ▶ Lavkarbon-betong
 - ▶ Trefiberisolasjon
- ▶ Bygge over bakken
- ▶ Breeam-sertifisering vurdert, men valgt bort pga. kostnader (1 mill ekstra kun for sertifiseringsprosessen og oppfølging)
- ▶ Effekt materialvalg og transportutslipp
→ nær halvering av CO2-utslipp

Tabell 1 Sammenligning av klimagassutslipp

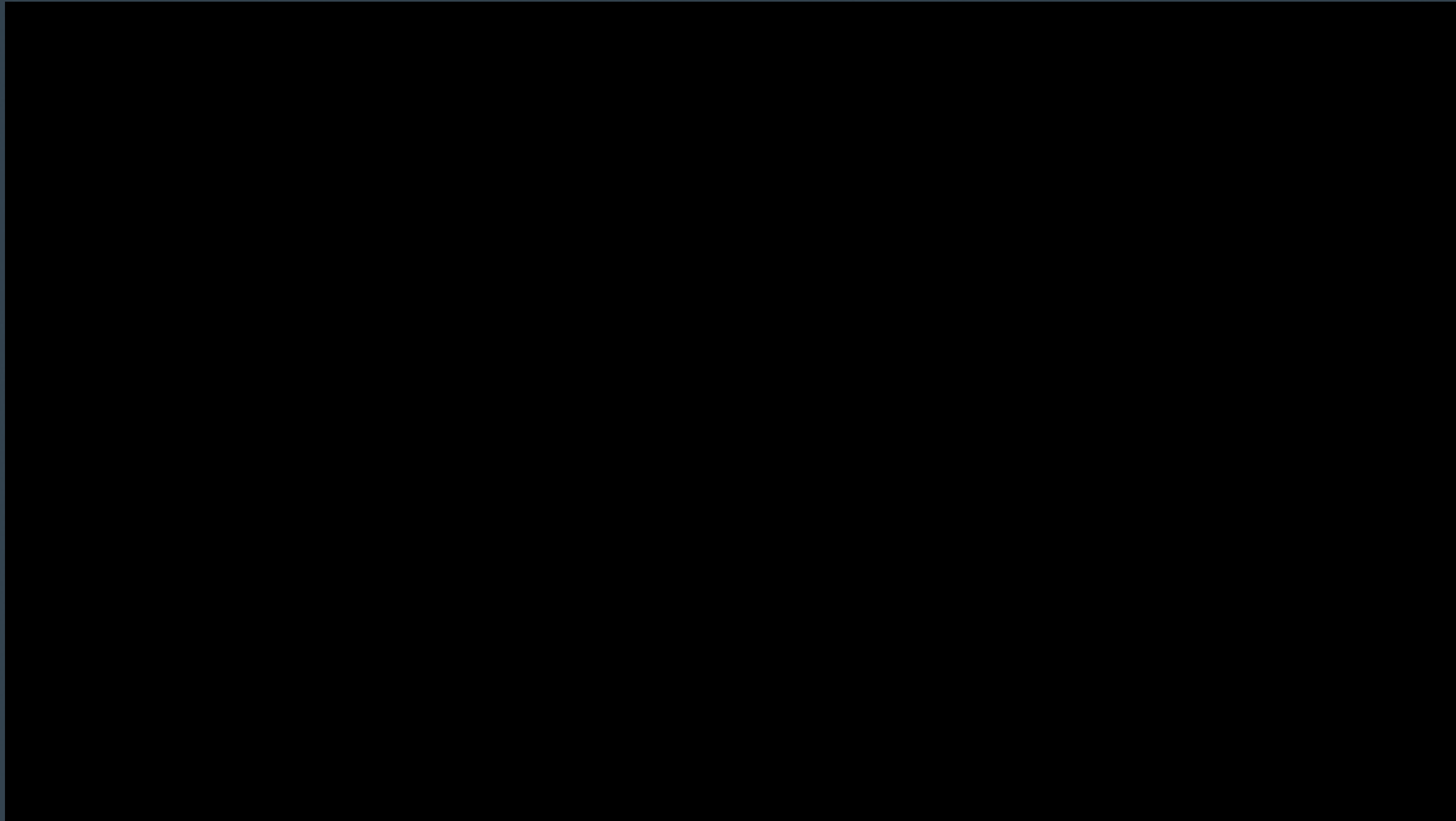
Tiltak – energi og drift

- ▶ Passivhus-standard
- ▶ Bergvarme
- ▶ Solceller
- ▶ Solfangere til oppvarming varmtvann
- ▶ Arealeffektive løsninger
- ▶ Effektivt styringssystem for bygget
- ▶ Velferdsteknologiske løsninger
- ▶ Transportløsninger – kollektivnærhet, sykkel, ladere til el-biler

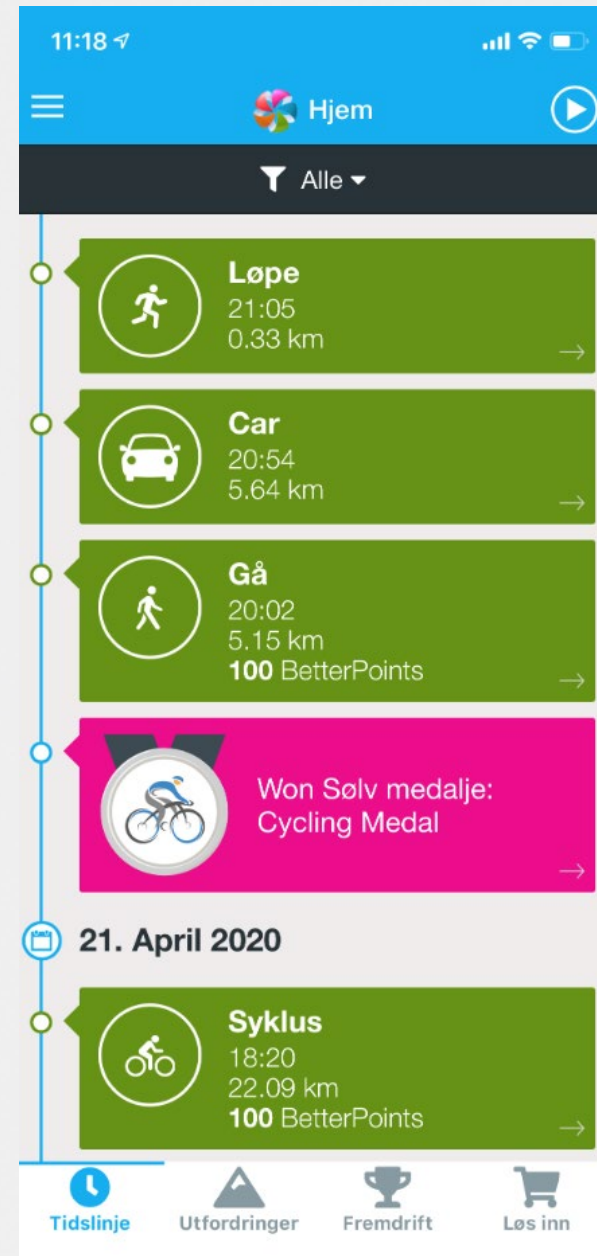
#velreist

Grønne poeng for miljø og helse

Direktelenke til video: <https://vimeo.com/529361417>

Belønningsapp for miljøvennlige reiser

Tjen poeng ved å reise aktivt og bærekraftig, og gjøre helsefremmende aktiviteter

Veksle poengene inn i belønninger i form av varer og tjenester lokalt i Gjøvik

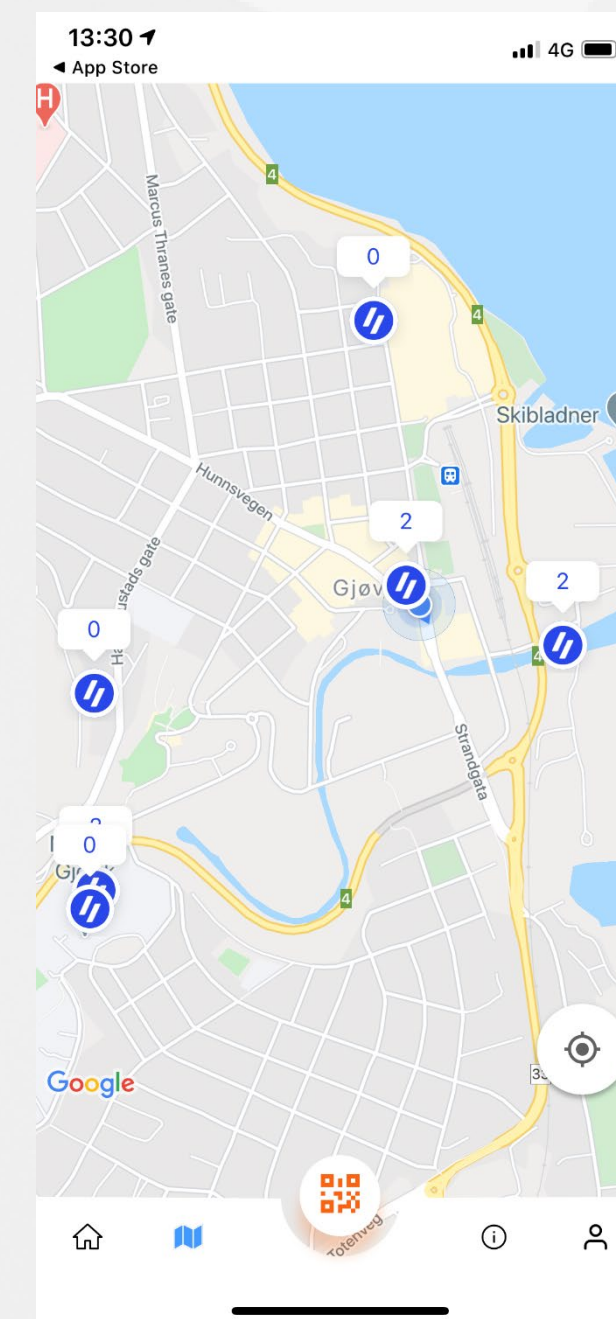
Bra for klimaet
Bra for helsa
Bra for lokalt næringsliv

GJØVIK KOMMUNE

El-bysykler

- ▶ El-sykkelordning for innbyggere
- ▶ Over 60 sykler
- ▶ Over 6 sykkelstasjoner
- ▶ Åpnes og låses med app
- ▶ Støtter både årsabonnement og enkeltturer
- ▶ Integreres i Entur-reiseplanlegger

Utslippsfrie kommuneansatte

Elbilpool for ansatte

Elsykkelpool for ansatte

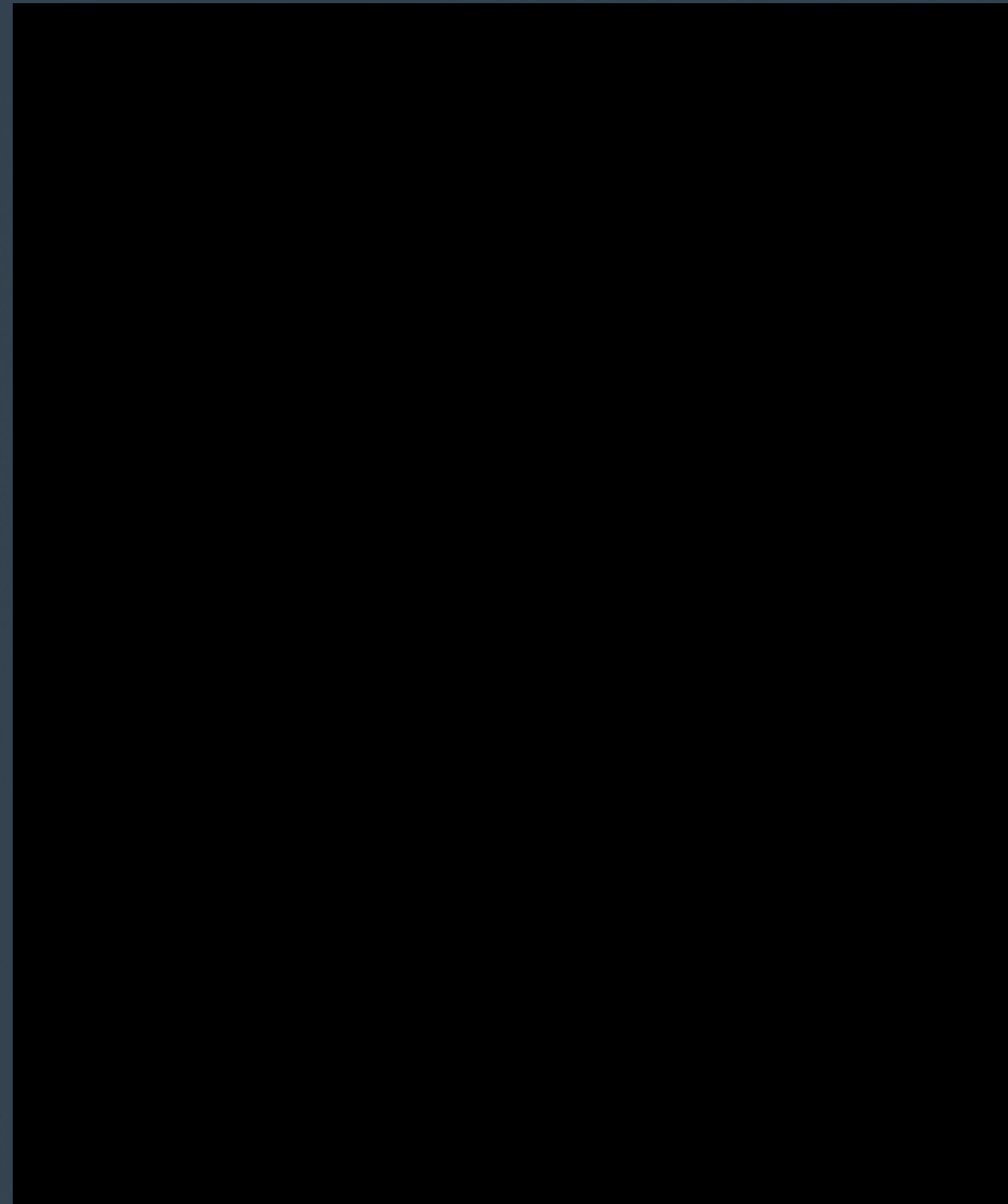
Nå kjører 6 av 10 i hjemmetjenesten i Gjøvik elbil

STORE PÅ EL-BIL: Kjetil Weyde, leder for utvalg for helse, omsorg og velferd, (fra venstre), Hanne Imerslund, hjemmetjenesten i Sørbyen, Jane Elisabeth Nyborg Berge, tjenesteleder for helse og omsorg og Bjørnar Kruse, klimarådgiver er svært fornøyd med at Gjøvik kommune nå bidrar enda mer for å få bedre luftkvalitet i Gjøvik kommune. Foto: Annika Birkelund, Gjøvik kommune

Elektrifisering av kommunens bilpark

Elsykler og elbiler

Direktelenke: <https://vimeo.com/356631141/6daab56c05>

GJØVIK KOMMUNE

Hvor smart og bærekraftig er Gjøvik egentlig?

- ▶ Bærekrafts- og smartbykartlegging 2020
- ▶ Verktøyet fra U4SSC (FN) måler oss på 92 indikatorer
- ▶ Sammenlikne med andre på www.unitedcities.net
- ▶ Videre arbeid med bærekraftsmålene inn i styringsdokumenter, klimaplan og smartby

